

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

208872

การศึกษาด้านการเขียนศิลปะทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมจีนโพธิ์ โดยให้รูปแบบ
การสอนแบบโครงการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
LEARNING ACTIVITIES IN VISUAL ART SINSAI LITERATURE BY USING
PROJECT APPROACH LEARNING FOR MATTHAYOMSUKSA I

นางสาวปวีรชัญญ์ พรหมทองดี

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

สุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๕๔

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้นๆ โดยใช้รูปแบบ
การสอนแบบโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

LEARNING ACTIVITIES IN VISUAL ART SINSAI LITERATURE BY USING
PROJECT APPROACH LEARNING FOR MATTHAYOMSUKSA I

นางสาวธีรรัตน์ พรหมดวงดี

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้นๆ โดยใช้รูปแบบ
การสอนแบบโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางสาวธีรรัตน์ พรหมดวงดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

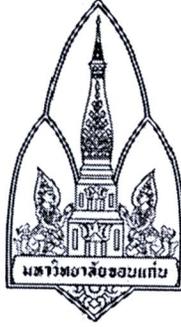
พ.ศ. 2554

**LEARNING ACTIVITIES IN VISUAL ART SINSAI LITERATURE BY USING
PROJECT APPROACH LEARNING FOR MATTHAYOMSUKSA I**

MISS TEERARUT PROMDUANGDEE

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อวิทยานิพนธ์: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์เรื่องวรรณกรรมสั้นไซ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวธีรรัตน์ พรหมดวงดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ วชิรินทร์ ศรีรักษา ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สำเร็จ บุรชัย กรรมการ
รองศาสตราจารย์ จุมพล ราชวิจิตร กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

(รองศาสตราจารย์ จุมพล ราชวิจิตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่่นมาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ธีรรัตน์ พรหมดวงดี. 2554. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้น
โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์จุมพล ราชวิจิตร

บทคัดย่อ

208872

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบโครงงานโดยให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีคะแนนด้านผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบโครงงานโดยให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีทักษะปฏิบัติทางทัศนศิลป์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาทักษะการทำโครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนแบบโครงงาน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้น โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง เทศบาลนครขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้นโดยใช้รูปแบบโครงงาน จำนวน 12 แผน จำนวนทั้งสิ้น 25 ชั่วโมง 2) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการทำโครงงานและ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนจำนวนร้อยละ 86.36 มีคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ด้านทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ นักเรียนจำนวนร้อยละ 84.09 มีคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ด้านทักษะการทำโครงงานทั้ง 6 ชั้น นักเรียนมีทักษะการทำโครงงาน อยู่ในระดับมาก
4. ด้านความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสั้น โดยใช้รูปแบบโครงงาน อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ทุกด้าน

Theerarat Promduangdee. 2011. **Learning Activities in Visual Art of Sinsai Literature by Using Project Work Approach for Matthayomsuksa I.** Master of Education Thesis in Curriculum and Instruction, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Associate Professor Joomphon Rachawichit

ABSTRACT

208872

The purpose of this study were to 1) investigate the learning achievement of art subject in visual art of Sinsai literature for Matthayomsuksa 1 students using project work approach, not less than 80 percent of the students would have more than 80 percent of the level of achievement; 2) to develop practical skills of Matthayomsuksa 1 students using project work approach, not less than 80 percent of the students would have more than 80 percent of the level of practical skill; 3) study skills in conducting project work of Matthayomsuksa 1 students using project work learning approach and 4) to investigate the satisfaction of Matthayomsuksa 1 students towards Art subject in visual art of Sinsai literature by using the project work approach. The target group were 44 students of Matthayomsuksa 1 at Wat Klang Municipal School who enrolled in the second semester of academic year 2010.

The instruments used in this study comprised 1) 12 lesson plans of art subject area in visual art of Sinsai literature by using the project work approach. The lesson plans would spend 25 hours in total; 2) the tools used to gather data were an achievement test, an evaluation form for practical skill of conducting project work and the questionnaire to investigate the students' satisfaction. The data were analyzed with the use of basic statistical methods, namely, mean ($\bar{X}$), percentage and standard deviation (S.D.).

Findings of this study revealed that;

1. In the aspect of academic achievement, 86.36 percent of students gain more than 80 percent of the score and the average score is 83.22.
2. In the aspect of practical skill in visual arts, 84.09 percent of students gain more than 80 percent of the score and the average score is 83.
3. According to the 6 steps of conducting the project work, students reach the "much" level.
4. The level of satisfaction towards Art subject in visual art of Sinsai literature by using the project work approach is at "much" level in all aspects.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์จุมพล ราชวิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ สนับสนุนคอยให้กำลังใจ และเสียสละเวลา ในการติดตามการดำเนินงานของผู้วิจัยมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วัชรินทร์ ศรีรักษา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง ครบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สำเร็จ บุรชัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยศักดิ์ ปีกโคทานัง อาจารย์กสิณา อริรัชช และ อาจารย์จตุติพร เวฬุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและเสนอข้อคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้ง ในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ที่ให้โอกาสผู้วิจัยในการ เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณคณะครู โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา พร้อมทั้งขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความ ร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออภิรักษ์ - คุณแม่วิไลวรรณ พรหมควงดีและทุกคนในครอบครัว ที่สนับสนุนในการเรียน ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ ในการทำงานวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ธีรรัตน์ พรหมควงดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. ขอบเขตของการวิจัย	4
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	7
2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	16
3. กระบวนการการเรียนรู้แบบโครงงาน	19
4. วรรณกรรมสันไช	32
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจิตกรรมฝาผนังอีสาน	35
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	44
1. กลุ่มเป้าหมาย	44
2. ตัวแปรในการวิจัย	44
3. รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย	44
4. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย	45
5. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	45
6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	55
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	58
1. สภาพทั่วไปและบริบทของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง	59
2. ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน	61
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	65
4. ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์	66
5. ผลการศึกษาทักษะการทำโครงงาน	67
6. ผลการศึกษาคความพึงพอใจ	67
7. อภิปรายผล	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	73
1. สรุปผลการวิจัย	74
2. ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก - หนังสือราชการ	82
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
ภาคผนวก ค - ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	133
- ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้	
- ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ	
- วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
- ค่าดัชนีความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสอบถาม	
- ความพึงพอใจ	
- ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของนักเรียน	
- ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์	
- ของนักเรียน	
- ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนทักษะการทำโครงงาน ของนักเรียน	
- ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนความพึงพอใจ ของนักเรียน	
ภาคผนวก ง ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	152
ประวัติผู้เขียน	159

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะสาระทัศนศิลป์ เรื่อง วรรณกรรมสื่อนิไซ โดยใช้รูปแบบ โครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	65
ตารางที่ 2	แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสื่อนิไซ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ โครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	66
ตารางที่ 3	แสดงทักษะการทำโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายด้านต่างๆ	67
ตารางที่ 4	แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาศิลปะโดยใช้รูปแบบการสอน แบบโครงงานรายด้านต่างๆ 4 ด้าน	68
ตารางที่ 5	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ วิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสื่อนิไซ	134
ตารางที่ 6	แสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสื่อนิไซมัธยมศึกษาปีที่ 1	135
ตารางที่ 7	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสาระศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสื่อนิไซ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	144
ตารางที่ 8	ค่าดัชนีความสอดคล้องและความเหมาะสม ของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่องวรรณกรรมสื่อนิไซ	145
ตารางที่ 9	ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	146
ตารางที่ 10	ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	147
ตารางที่ 11	ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนทักษะการทำโครงงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	148
ตารางที่ 12	ผลการวิเคราะห์ค่าคะแนนความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	150

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย 43
ภาพที่ 2	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ โครงการ 47
ภาพที่ 3	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 48
ภาพที่ 4	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ทัศนศิลป์ 50
ภาพที่ 5	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ แบบประเมินทักษะการทำโครงการ 52
ภาพที่ 6	ขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ แบบสอบถามความพึงพอใจ 54